

og Hjælpefognene nære denne Tilbøielighed, da det virkelig er en stor Byrde, der paahviler dem; men det er paa den anden Side ogsaa ganske vist, hvad her er fremhævet, at Enhver, der har kjøbt Eiendomme i disse Egne, maa have beregnet den Byrde, som Sandflugtsarbejdet medfører, og naar en æret Rigsdagsmand har nævnt, at han har faaet 2000 Rbd. for en Td. Hartkorn, hvorpaa denne Byrde hvilede, saa vilde han dog vistnok have faaet mere, hvis han kunde have solgt den uden denne Byrde. Spørgsmaalet bliver imidlertid her kun, om man, uagtet de Vedkommende neppe kunne siges at have noget Nætskrav paa at befries fra denne Byrde, vil overføre den paa Andre, og det bliver da navnlig atter et Spørgsmaal, om den skal gaae over tildeels paa Amtet eller tildeels paa Staten. Derved bliver nu at bemærke, at Fordelingen af Byrden derved bliver i en dobbelt Henseende forandret, deels fordi den da gaaer over fra de Sogne, der ligge nærmest Klitterne, til hele Amtet eller Staten, deels ogsaa derved, at det ingenlunde nu er en Byrde, som paahviler Hartkornet, men mere er en personlig Byrde, idet Alle og Enhver, som boe indenfor Districtet, ere pligtige at arbejde for Sandflugtens Dæmpning. Om der er tilstrækkelig Grund til at bebyrde enten Amtet eller Staten til Fordeel for de Sogne, som nu alene bære Byrden, er et Spørgsmaal, som maa tages under nøiere Overveielse, og jeg kan ikke have Noget imod, at Sagen gaaer videre.

Formanden: Rigsdagsmanden for Tilsted Amtets 4de Valgfreds (S. Knudsen) har Ordet for at gjøre en personlig Bemærkning.

S. Knudsen: Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amtets 2den Valgfreds (Tscherning) har meent, at Paalægget paa de særlige Amter var et Skjøn og maatte blive meer eller mindre vilkaarligt, men det er netop det, jeg vil undgaae, det er netop det Princip, der gaaer igjennem dette Lovforslag, som jeg vil have forandret. Jeg vil undgaae, at man kommer ind paa dette Vilkaarlighedsgebeet. — (Tscherning: Det har jeg ikke nævnt.)

B. Scholer: Ja, efter denne Udtalelse af den høitærede Indenrigsminister er der vel ingen Frygt for, at Thinget jo vil tage dette

Forslag under nærmere Behandling. Med Hensyn til Tvivlen, om det er en communal eller Statsbyrde, skal jeg tillade mig at vise hen til Sandflugtens Behandling i Frederik den 4des Tid; thi paa den Tid gjorde Sandflugten stor Odelæggelse i det nordlige Sjælland, navnlig ved Tidsvilde, og ligeledes i Vesterhorne Herred i Jylland. Sandflugten her i Sjælland blev dengang dæmpet ved Regjeringens Foranstaltning. Kongen sendte en Ingenieur derhen for at faae Vandet ledet ud og sendte en Naturkyndig, Køhl, for at beplante Sandet paa Regjeringens Beføstning, men i Vester-Jylland, navnlig ved Ringkjøbing Fjords søndre Ende, hvor Sandflugten gjorde stor Skade paa Marskengene, der blev slet ikke truffet saadanne Foranstaltninger; det blev ifkun paabudt de locale Embedsmænd at have noget Tilsyn derved, og først efter en lang Marække blev det tilladt Beboerne, at de maatte søge om at faae Estergivelse i de Skatter, som de svarede af de Strækninger, Sandflugten havde øvelagt, at det maatte indstilles til allerhøieste Approbation, om der maatte see nogen Moderation deri. Senere, da ved et forandret Vandløb Engene dykkede op paany og vedkommende Sogne meente at kunne tilegne sig dem igjen, som Sandflugten havde taget fra deres Fædre, saa blev det dem ikke tilladt. Staten var strax til Rede for at tilegne sig Engene, hvoraf den endnu den Dag i Dag aarlig tager en 4000 Rbd. Det er den forffjellige Maade, hvorpaa der er gaaet frem her i Sjælland og i det vestlige Jylland i Frederik den 4des Tid.

Fenger: Turde jeg spørge den sidste ærede Taler, om den Dæmpning af Sandflugten, som fandt Sted i Frederik den 4des Tid, ikke fandt Sted paa det kongelige Gods.

B. Scholer: Det gjorde den, men Regjeringen afholdt Beføstningerne ved at sende Mænd derhen. Det var vistnok Kongens Gods, men den hele Forstrand derovre var ogsaa Kongens.

Da ingen Flere begjerede Ordet, fattes Lovforslagets Overgang til 2den Behandling under Afstemning og vedtoges eenstemmigt med 70 Stemmer.